

Barn och Ungdom

Utvecklingsplan för psykisk hälsa Skaraborg

Barns och ungdomars hälsa är avgörande för framtiden.

2009 togs en utvecklingsplan för ungas psykiska hälsa fram i Skaraborg. Planen vänder sig till alla inom kommun, primärvård och sjukhusvård som möter barn och ungdomar i sitt arbete. Genomförandet av planen har väckt stort intresse och följs av Barnombudsmannen.

Förutsättningarna för unga ser annorlunda ut i dag jämfört med tidigare. Psykisk ohälsa tar sig ibland nya uttryck och har nya orsaker. Självskador, e-mobbning och drogmissbruk är exempel på företeelser som måste hanteras.

Barn och unga med psykisk ohälsa behöver ofta stöd från flera håll och samhället måste samla sina insatser för att hjälpa. Att motverka och behandla ohälsa är prioriterat, både på kort och på lång sikt.

En plan i samverkan

Samverkan är ofta nyckeln för att framgångsrikt motverka och behandla psykisk ohälsa. När den lokala utvecklingsplanen arbetades fram gjordes det därför gemensamt mellan kommunerna och Västra Götalandsregionen. Arbetsgrupper med representanter från kommunerna, Skaraborgs Sjukhus, Primärvården Skaraborg, barn- och ungdomshabiliteringen och vuxenhabiliteringen tog fram förslag till utvecklingsinsatser och konkreta förbättringsområden. Brukar- och patientorganisationer bjöds också in att lämna synpunkter.

Planen innehåller ett antal viktiga områden i arbetet med ungas psykiska hälsa, bland annat samverkan, ett förebyggande förhållningssätt och vikten av tidig upptäckt.

Barn och ungdomar ska bemötas med respekt av alla verksamheter och ges möjlighet till trygghet och delaktighet.

Utvecklingsplanen ska ge ett tydligt avtryck i verksamheterna i Skaraborg och målet är att utvecklingen ska vara genomförd senast år 2012. Intentionerna i planen stämmer väl överens med de nationella målen inom området. Bakgrunden till den lokala planen är en regional utvecklingsplan som varit vägledande i arbetet.

Gemensam genomförandeplan

En gemensam genomförandeplan som innehåller tolv uppdrag har tagits fram. De flesta områden ska avrapporteras under år 2011, men arbetet har påbörjats inom de flesta områden. Uppdraget rör exempelvis att utreda samarbetet kring skolhälsovården samt att utveckla kompetensen kring självskadebeteende och homo-, bi- och transsexualitet. Barns delaktighet och inflytande ska finnas med i samtliga uppdrag i genomförandeplanen. En projektplan har tagits fram för att strukturera en del av uppdraget i genomförandeplanen.

Projektplanen innehåller en djupare beskrivning av mål, aktiviteter och uppföljning kopplade till uppdragen.

BO följer arbetet

En av de första aktiviteter som genomfördes var en kunskapsdag om barnkonsekvensanalyser. Barnkonsekvensanalyser är ett hjälpmedel för att beskriva hur barn påverkas av olika beslut och hur deras rättigheter tas tillvara på bästa sätt. Det är viktigt att fånga de ungas synpunkter och låta de vara en del av arbetet. Barnombudsmannen deltog under dagen och beslutade då att följa det fortsatta arbetet i Skaraborg. En representant för barnombudsmannen finns numera med som ett stöd till arbetsgruppen som arbetar med att förverkliga genomförandeplanen. Representant från Kunskapscentrum för Barnkonventionen i VGR sitter också med i arbetsgruppen

Under 2011 ska en uppföljningsdag kring barnkonsekvensanalyser genomföras för politiker och chefer. Dessutom ska en breddutbildning för handläggare genomföras.

Mycket har påbörjats

Statsbidrag för att förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvård för barn och unga med psykisk ohälsa används till att genomföra satsningar inom utvecklingsplanen. Något av det som arbetas med är:

- **Beredskapsteam inom barn- och ungdomspsykiatri** – ger akut stöd till barn och föräldrar under kvällar, nätter och helger.
- **Mobilt arbetssätt inom barn- och ungdomspsykiatri** – stöd i hemmet för att undvika inläggning i slutenvården.

- **Arbetsmetoden ”coach” för unga med autismspektrumtillstånd** – ger förutsättningar att bryta ett vanemönster och identifiera resurser och möjligheter.

Arbetet pågår i alla verksamheter, övriga saker som genomförts hittills är:

- Barnombud finns utsedda inom vuxenpsykiatri
- Organisatoriskt vårdprogram inom missbruk och psykisk ohälsa hos ungdomar, inklusive utbildningsinsatser
- Föräldrautbildningar inom flera åldersgrupper
- Utbildningar för att utveckla kompetensen kring homo-, bi- och transsexualitet

En checklista om barns delaktighet och inflytande ska tas fram för att användas i alla uppdrag i genomförandeplanen. Checklistan ska användas som ett stöd och som tankeväckare.

Det fortsatta arbetet

Arbetet med att förverkliga utvecklingsplanen för psykisk hälsa Skaraborg har kommit långt. Mycket återstår dock innan planen är helt genomförd år 2012.

Sarah Öfwerström

Besökarna på kunskapsdagen för barnkonsekvensanalyser i december 2009 kunde njuta av teckningar av barn på förskolan Regattan, Mariestad.

[Mer att läsa om utvecklingsplanen finns på www.vgregion.se/bup-planskbg](http://www.vgregion.se/bup-planskbg)